

Lapkritį diasporos vaikų laukia skraidantis festivalis: rašytoja Jolita Zykutė pristato iniciatyvą „Skaitau vaikams lietuviškai“

Šį lapkritį rašytojos, Vokietijos lietuvės Jolitos Zykutės iniciatyva „Skaitau vaikams lietuviškai“ virsta skraidančiu vaikų literatūros festivaliu – keturių antradienių kelione po pasakojimus, vaizduotės pasaulius ir lietuviško žodžio grožį. „Kodėl skraidantis? Nes vyksta „Zoom“ platformoje – jungiasi lietuviukai iš viso pasaulio. O skaitymas juk visada yra šventė“, – sako idėjos sumanytoja.

Ana Vengrovskaja | Pasauliolietuvis.lt

Nemokamas renginys „Skaitau vaikams lietuviškai“ vyks 2025 m. lapkričio 4, 11, 18 ir 25 dienomis – antradieniais, 20.30 val. Lietuvos laiku. Kiekvienas vakaras – vis kitas literatūrinis skrydis, pilnas istorijų, vaizduotės ir lietuviškų žodžių muzikos. Skaitymai vyksta jaukiai ir linksmai – vaikai gali klausytis, piešti ir net būti su pižamomis.

Skaitymas ir dirbtinis intelektas

Savanoriškai užsiėmimus organizuojanti J. Zykutė tikisi, kad skaitymai į vaikų ir jų tėvelių namus atneš daugiau ramybės ir pozityvumo.

„Dabar, kai tiek daug chaoso ir tamsos, reikia gražių dalykų. Skaitymas duoda ramybę, o toks paprastas dalykas kaip knyga ima ir padaro stebuklą – nukelia tave visai į kitą pasaulį“, – svarsto autorė. – Kai visi eina iš proto, kad dirbtinis

intelektas (DI) užvaldo mūsų protus, aš manau, jog reikia skaityti knygas vaikams, tai lavina empatiją ir fantaziją. Taip auginamas žmogus, kuris sugebės susitvarkyti su DI.“

Pasak rašytojos, ne mažiau svarbus ir indėlis į diasporos vaikų lietuvių kalbos lavinimą.

„Man rūpi, kad lietuvių kalba būtų perduodama vaikams. Diasporos vaikų tėvams skaitymas yra puikus būdas lavinti kalbą, kurį, deja, daug kas pamiršta“, – sako Vokietijos lietuvė.

Iš virtualių skaitymų – į festivalį

Pirmieji nuotoliniai J. Zykutės skaitymai vaikams vyko dar 2021-aisiais ir vadinosi „Rašytoja skaito vaikams“. Tąkart ji kreipėsi į mamas ir tėčius, kuriuos kaip ir ją kankina sąžinė, kad jie neskaito savo vaikams, nors gerai žino skaitymo naudą. Ypač skaityti vaikams svarbu užsienyje gyvenantiems lietuviams, norintiems, kad jų vaikai kalbėtų lietuviškai. Siekdama būti geresne mama, J. Zykutė socialiniuose tinkluose pakvietė ir kitus tėvus prisijungti prie skaitymų. Keletą mėnesių trečiadienio vakarais vaikai klausėsi nuotoliniu būdu autorės skaitomos knygos „Kaip karalaitė Karolina pavydėjo ir kas iš to išėjo“. Renginys sulaukė daug dėmesio ir šiltų atsiliepimų.

Rašytoja J. Zykutė | Asmeninio archyvo nuotr.

„Kai pradėjau pirmuosius skaitymus nuotoliu, pažadėjau sau, kad skaitysiu, net jeigu prie renginio prisijungs ir vienas vaikas. Nuoširdžiai džiaugiuosi, kad skaitymai kaskart sulaukia daug dėmesio. Kai regi per vaizdo kamerą, jog skaitomos knygos klausosi ir vaiko tėvai, kartais netgi dėmesingiau nei mažieji, širdyje tampa ypač gera. Taip jie patys išgyvena garsiai skaitomo žodžio magiją.

Skaitymas yra graži galimybė kurti ryšius šeimoje ir tarpusavyje. Lietuvoje gyvenantys vaikai gali lankytis bibliotekose, turi lietuvių kalbos ir literatūros pamokas, o diasporos lietuviukų galimybės susitikti su lietuviškomis knygomis daug mažesnės. Lituanistinės mokyklos bando užpildyti šią spragą, bet didžiausia atsakomybė tenka vaikų tėvams. Tad tokiais viešais nemokamais skaitymais noriu paskatinti tėvus prisiminti knygas ir kaip gera yra skaityti“, – apie vykdomas iniciatyvas pasakoja rašytoja J. Zykutė, pabrėžianti skaitymo garsiai ne tik mažiems, bet ir paaugusiems vaikams svarbą.

Skaitymo vakarai išaugo į platesnį reiškinį. 2024 m. rašytoja pakvietė į kitą nemokamą nuotolinių skaitymų ciklą „Skaitau vaikams lietuviškai“. „Jeigu negaliu paskaityti savo vaikui pats, gal tai gali padaryti kiti?“ – siūlė ji. Savanoriai iš Lietuvos ir užsienio skaitė vaikams savo pasirinktas knygas lietuviškai. Tarp

skaitančiųjų buvo lituanistinių mokyklų mokytojos iš Prancūzijos, Vokietijos, rašytojai ir skaitymo entuziastai.

Šiemet šie skaitymai įgavo naują formą – festivalio. Pasak autorės, tai „keturi literatūriniai skrydžiai“, kuriuose vaikai gali klausytis, piešti ar būti su pižamomis.

Keturi literatūriniai skrydžiai

Festivalis „Skaitau vaikams lietuviškai“ vyks lapkričio 4, 11, 18 ir 25 dienomis 20.30 val. Lietuvos laiku.

„Sudarydama festivalio programą norėjau, kad dalyvautų autoriai ir iš Lietuvos, ir iš kitų šalių. J. Vitkutės knygą gavau per III pasaulio lietuvių rašytojų suvažiavimą šią vasarą dovanų, ir buvau sužavėta. D. Rekio knygą „Kaip kukiai su gruzdžiais kovojo“ skaičiau savo sūnui Joriui, kai jis buvo mažas, nes herojaus vardas irgi yra Joris. Knyga sužavėjo mane savo kovos scenomis. Tuo metu kaip tik rašiau vieną iš savo romanų suaugusiesiems ir galvojau – oho, mokytis galima, bet šįkart autorius skaitys kitą knygą“, – programos sudarymo užkulisius atskleidžia J. Zykutė.

Festivalio programa

- **Lapkričio 4 d.**
  Skrydį pradės Jolanta Ona Vitkutė (Meksika–Lietuva) su murmisiukais iš knygos „Ilgas murmisiukų šeštadienis“. Tai smagi, šilta istorija apie juokingus žmogiukus, kepančius blynų bokštelius – todėl VIP keleiviai tądien bus tie, kurie vakarienei kepa blynus!
- **Lapkričio 11 d.**
  Iš Čikagos į skraidantį skaitymą įsijungs Valdas Aušra, paskaitysiantis žaismingus eilėraščius vaikams iš savo knygos „Kokios avys skraido“ ir ištrauką iš savo kitos knygos „Geltonas katinas, bet ne cepelinas“.
- **Lapkričio 18 d.**
  Poetas ir vaikų knygų autorius Darius Rekis skaitys iš savo naujausios nuotykių knygos „Rožinio laivo piratas“, paliečiančios šiuolaikinę ekologijos temą. Knyga Lietuvos rašytojų sąjungos Klaipėdos skyriaus

vaikų knygos konkurse „Jauna jūra“ laimėjo I vietą.

- **Lapkričio 25 d.** – festivalio finalas.
  Skraidymų-skaitymų ciklą užbaigs renginio sumanytoja Jolita Zykutė. Ji skaitys iš knygos „Kaip karalaitė Karolina pavydėjo ir kas iš to išėjo“.

Festivalio techniniu ir informaciniu partneriu tapo Virtuali ir kontaktinė lituanistinė Italijos mokykla (VKLIM), kurioje nuo šių metų vaikus ir paauglius literatūros moko pati J. Zykutė.

„Net jei nebūčiau jų mokytoja, būčiau pakvietusi bendradarbiauti. Man ši mokykla labai patinka, jiems nuoširdžiai rūpi lietuvių kalbos išsaugojimas, tai labai įkvepia“, – džiaugiasi pašnekovė.

„Literatūrinis *haute couture* į namus“ – suaugusiesiems

Lapkričio 3 d. po vasaros pertraukos grįžta ir autorės inicijuotas nuotolinis knygų klubas suaugusiesiems – „Skaitau lietuviškai“. Susitikimus nuo 2024 m. J. Zykutė pradėjo organizuoti diasporos lietuviams, tačiau iniciatyva išsiplėtė ir sulaukia daug dalyvių iš Lietuvos. Nemokami susitikimai vyksta kiekvieno mėnesio pirmo pirmadienio vakarą „Zoom“ platformoje.

J. Zykutė pripažįsta, kad jai labiau prie širdies yra gyvi susitikimai, tačiau nuotoliniai renginiai turi savo pranašumų.

„Gyvą bendravimą mėgstu daug labiau, bet ir *Zoomas* turi privalumų, kuriuos gali išnaudoti. Sėdi sau namie, geri arbatą ir turi svečiuose Kanadoje gyvenantį Antaną Šileiką ar JAV gyvenančią Marytę Šerniūtę – ne tik aukšto lygio pilotažo autorius, bet ir įkvepiančias asmenybes. Ir visas pasaulis tampa suvienytas lietuvių kalbos. *Cool* neišpasakytai“, – šypteli pašnekovė.

Ji vadina šiuos susitikimus „literatūriniu *haute couture* į namus“ – subtiliu, rankų darbo kultūros aktu, kuris padeda žmonėms išsaugoti kalbą, ryšį ir vidinę ramybę bei įgyti vertingų žinių.

„Šiemet prieš šv. Velykas pakviečiau kunigą Mozę iš Vilniaus arkikatedros, nes Biblija juk irgi knyga, – šypteli pašnekovė, – Tai jis mums tiek paaiškino apie Morkaus evangeliją, kad per pusantros valandos gavome žinių kaip kokiame universitete, nes kunigas ta tema rašė doktorantūros darbą. Kaip sakiau – literatūrinis *haute couture* į namus“, – šypteli pašnekovė.

Savo veikla ji tikisi dalyvius įkvėpti ne tik skaityti, bet ir pačius imtis kūrybos ar bendruomeninių veiklų.

„Žinau, kad Prancūzijoje atsirado lietuvių skaitymo klubas, nes viena dalyvė buvo padrąsinta pavyzdžio. Tokios žinios labai džiugina“, – sako J. Zykutė.

Registracija

Norintys dalyvauti festivalyje **„Skaitau vaikams lietuviškai“** kviečiami registruotis:
https://forms.gle/ai4CcnjVhtAeBYgm6
Renginiai nebus įrašomi – tad, kaip sako autorė, „verta įsijungti gyvai ir kartu paskraidyti po lietuviško žodžio pasaulį“.

Norintys dalyvauti knygų klube suaugusiesiems **„Skaitau lietuviškai“** kviečiami registruotis:

Užsiregistruoti galima https://forms.gle/zJmUjuXEm5ZEASq2A

Daugiau informacijos https://www.jolitazykute.lt/skaitymo-klubas-skaitau-lietuviskai

Renginio rėmėjas – Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.